МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ ТА ПРАВА

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
_____ Любов КОВАЛЬСЬКА
«27» серпня 2026 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
_____ Надія КОВАЛЬЧУК
«29» серпня 2026 р.

СИЛАБУС

з освітнього компонента «Страхування»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 07 Управління та адміністрування
спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
освітня програма – Фінанси, банківська справа та страхування

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Силабус склав(ла) доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, к.е.н., доцент Мирослава КУПИРА

Силабус затверджений на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування, протокол № 1/А від «27» серпня 2026 р.

Завідувач кафедри к.е.н., доцент Вікторія ДОРОШ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування», протокол № 1/А від «27» серпня 2026 р.

Гарант ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» к.е.н., доцент Леся ІЩУК

Схвалено науково-методичною радою університету, протокол № 1/а від «29» серпня 2026 р.

Затверджений силабус онлайн:
https://e.lntu.edu.ua/syllabus/2021

Луцьк – 2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «Страхування»

Освітня програма	Фінанси, банківська справа та страхування
Галузь знань / Спеціальність	07 Управління та адміністрування / 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	нормативна
Мова викладання	українська
Обсяг	5 кредитів ECTS / 150 годин, семестр 7
Форма контролю	екзамен
Викладач(і)	к.е.н., доцент Мирослава КУПИРА електронна пошта: m.kupyra@lutsk-ntu.com.ua

1. Мета і завдання дисципліни

Мета: полягає у формуванні в теоретичних знань та практичних навичок у сфері страхових відносин, наданні студентам глибоких теоретичних знань та практичних вмінь з питань страхової справи, розуміння фінансово-економічних аспектів сфери страхування, навичок практичного застосування конкретних механізмів страхового захисту майнових інтересів юридичних і фізичних осіб на випадок настання ризикових ситуацій, організації страхового ринку та страхових компаній в умовах ринкової економіки.

Завдання: Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:
- одержання систематичних, теоретичних та прикладних знань в галузі страхування;
- з'ясування необхідності і сутності страхування;
- засвоєння основ організації та функціонування страхового ринку;
- вивчення теоретичних та прикладних засад страхового захисту з основних видів особистого, майнового і страхування відповідальності;
- ознайомлення з особливостями страхування ризиків юридичних та фізичних осіб, надання страхових послуг підприємствам різних сфер діяльності та форм власності;
- ознайомлення із законодавчою базою, що регулює діяльність у сфері страхування, особливостями та напрямами державного нагляду, вимогами забезпечення платоспроможності страхових і перестрахових компаній.

Пререквізити: Фінансовий комплаєнс, Фінансовий ринок

2. Компетентності

ІК — інтегральна компетентність: Здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

ЗК02 — Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК02 — Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03 — Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб’єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, у тому числі фондовий ринок, банківська система та страхування).

СК05 — Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

3. Структура дисципліни, розподіл годин, зв'язок тем з компетентностями

№	Назва теми	**Лекції** денна/ заочна	**Практ./ Семін./ лаб** денна/ заочна	**Самост. робота** денна/ заочна	**Разом**	**Методи навчання**	**Методи оцінювання**	**ЗК та СК**
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи страхової діяльності								
1	Тема 1. Сутність, мета та принципи страхування	3/0,6	3/0,6	9/13	15/14,2	МН1, МН2, МН3, МН6, МН7	МО1, МО2, МО4, МО7	ЗК02, СК02, СК05, СК03
2	Тема 2. Страхова організація як суб’єкт страхового ринку	3/0,6	3/0,6	9/13	15/14,2	МН1, МН2, МН3, МН6, МН7	МО1, МО2, МО4, МО7	ЗК02, СК02, СК03, СК05
3	Тема 3. Класифікація страхування і системи страхового забезпечення	3/0,6	3/0,6	9/14	15/15,2	МН1, МН2, МН3, МН6, МН7	МО1, МО2, МО4, МО7	ЗК02, СК05, СК03, СК02
4	Тема 4. Страхові ризики і страхові премії	3/0,6	3/0,6	9/14	15/15,2	МН1, МН2, МН3, МН6, МН7	МО1, МО2, МО4, МО7	ЗК02, СК02, СК03, СК05
5	Тема 5. Страхування майна	3/0,6	3/0,6	9/14	15/15,2	МН1, МН2, МН3, МН6, МН7	МО1, МО2, МО4, МО7	ЗК02, СК02, СК03, СК05
Змістовий модуль 2. Особливості практики страхування								
6	Тема 6. Страхування відповідальності	3/0,6	3/0,6	9/14	15/15,2	МН1, МН2, МН3, МН6, МН7	МО1, МО2, МО4, МО7	ЗК02, СК02, СК03, СК05
7	Тема 7. Особисте страхування	3/0,6	3/0,6	9/14	15/15,2	МН1, МН2, МН3, МН6, МН7	МО1, МО2, МО4, МО7	ЗК02, СК02, СК03, СК05
8	Тема 8. Співстрахування і перестрахування	3/0,6	3/0,6	9/14	15/15,2	МН1, МН2, МН3, МН6, МН7	МО1, МО2, МО4, МО7	ЗК02, СК02, СК03, СК05

№	Назва теми	**Лекції** денна/ заочна	**Практ./ Семін./ лаб** денна/ заочна	**Самост. робота** денна/ заочна	**Разом**	**Методи навчання**	**Методи оцінювання**	**ЗК та СК**
9	Тема 9. Державне регулювання страхової діяльності	3/0,6	3/0,6	9/14	15/15,2	МН1, МН2, МН3, МН6, МН7	МО1, МО2, МО4, МО7	ЗК02, СК02, СК03, СК05
10	Тема 10. Фінанси страхових організацій	3/0,6	3/0,6	9/14	15/15,2	МН1, МН2, МН3, МН6, МН7	МО1, МО2, МО4, МО7	ЗК02, СК02, СК03, СК05
	Разом	**30/6**	**30/6**	**90/138**	**150/150**			

Легенда: ЗК — загальна компетентність (номер за п. 2); СК — спеціальна (фахова) компетентність (номер за п. 2). Повне формулювання кожного коду наводиться в ОП / стандарті спеціальності.

Методи навчання: МН1 — словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); МН2 — практичний метод (лабораторні та практичні заняття); МН3 — наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); МН6 — самостійна робота (розв'язання завдань); МН7 — індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

Методи оцінювання: МО1 — екзамен; МО2 — усне або письмове опитування; МО4 — тестування; МО7 — презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

4. Результати навчання

ПРН04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, у т. ч. фондового ринку, банківської системи та страхування.

ПРН07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПРН16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

5. Цілі сталого розвитку

ЦСР 4 – Якісна освіта

ЦСР 8 – Гідна праця та економічне зростання

ЦСР 9 – Промисловість, інновації та інфраструктура

6. Неформальна освіта

Рекомендовані курси, тренінги, стажування та інші: результати навчання, здобуті у формальній, неформальній чи інформальній освіті, можуть бути визнані відповідно до процедур ЛНТУ. Підтвердженнями можуть бути сертифікати тематичних тренінгів, вебінарів чи онлайн-курсів разом з описом досягнутих результатів навчання та, за потреби, коротке верифікаційне завдання або портфоліо.

7. Критерії та форми контролю

Оцінювання — за 100-бальною шкалою (національна шкала / ЄКТС). Підсумковий бал = поточний контроль (30 %) + модульний контроль (30 %) + екзамен (40 %).

Академічна доброчесність: самостійне виконання завдань; коректне посилання на джерела; позначення частин тексту, згенерованих засобами ШІ. Порушення академічної доброчесності не толеруються.

8. Зміст тем

Тема 1. Сутність, мета та принципи страхування

Необхідність страхового захисту. Страховий фонд: сутність і форми. Сутність і ознаки страхових ризиків. Основні поняття страхування. Функції та принципи страхування.

Тема 2. Страхова організація як суб'єкт страхового ринку

Сутність страхового ринку. Страхова організація як суб'єкт страхового ринку. Структура страхової компанії та управління нею. Поняття, зміст і вимоги до договору страхування.

Тема 3. Класифікація страхування і системи страхового забезпечення

Класифікація страхування. Сутність і системи страхового забезпечення. Сутність франшизи і її види.

Тема 4. Страхові ризики і страхові премії

Класифікація та методи оцінки страхових ризиків. Особливості і етапи ризик-менеджменту страхової компанії. Сутність та структура страхової премії. Знижки і надбавки до страхової премії: зміст та особливості застосування

Тема 5. Страхування майна

Загальна характеристика майнового страхування. Види обов'язкового та добровільного майнового страхування. Основні умови страхування майна юридичних осіб. Страхування транспортних засобів і вантажів. Особливості страхування майна сільськогосподарських підприємств. Страхування майна фізичних осіб.

Тема 6. Страхування відповідальності

Економічна суть, необхідність та особливості страхування відповідальності. Страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. Особливості страхування відповідальності перевізників. Страхування професійної відповідальності. Страхування відповідальності позичальника за непогашення кредиту.

Тема 7. Особисте страхування

Економічна суть, необхідність, особливості та підгалузі особистого страхування. Страхування життя та пенсій. Страхування від нещасних випадків. Медичне страхування.

Тема 8. Співстрахування і перестрахування

Співстрахування і особливості його застосування. Необхідність і зміст перестрахування. Форми і методи перестрахування.

Тема 9. Державне регулювання страхової діяльності

Необхідність, зміст і значення державного регулювання страхової діяльності. Органи нагляду за страховою діяльністю та їх функції. Ліцензування страховиків. Звітність, ліквідація, реорганізація та санація страховика.

Тема 10. Фінанси страхових організацій

Резерв зароблених і незароблених страхових премій. Сутність і складові доходів і витрат страхової компанії. Формування, розподіл і оподаткування прибутку страховика. Страхові резерви і порядок їх формування. Платоспроможність страховика і методика її оцінки.

9. Опис ІЗ/КПІЗ

Не передбачено навчальним планом.

10. Загальні вимоги

Освітній процес регулюється академічними правилами ЛНТУ. Здобувачі освіти зобов'язані ознайомитися з вимогами, визначеними Кодексом академічної доброчесності ЛНТУ та Політикою етичного використання штучного інтелекту в ЛНТУ, і дотримуватися принципів академічної доброчесності та етичного використання штучного інтелекту в освітній діяльності.

Академічна доброчесність. Учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися Закону

України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX та внутрішніх нормативних документів ЛНТУ. Не допускаються академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, привласнення авторства, несамостійне виконання завдань, а також недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом.

Використання штучного інтелекту. Інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися для пошуку ідей, пояснення методів, попереднього структурування, мовного редагування та допоміжного аналізу неконфіденційних даних, якщо конкретне завдання не передбачає повністю самостійного виконання. Здобувач освіти має зазначати використаний інструмент, мету та етап його застосування, перевіряти факти й розрахунки та самостійно обґрунтовувати висновки.

11. Література

І. Навчально-методичні матеріали та розробки

Праці автора силабуса:

1. Електронний освітній портал ЛНТУ. URL: https://mdl.lntu.edu.ua/course/view.php?id=448

2. Страхування: методичні вказівки до практичних занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок денної та заочної форм навчання. Луцьк : ВІП ЛНТУ, 2024. 52 с.

3. Страхування: методичні вказівки до виконання самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок денної та заочної форм навчання. Луцьк : ВІП ЛНТУ, 2024. 44 с.

Праці інших авторів:

4. Мельник Т.А., Сибірцев В.В. Страхування: навч. посіб. Кропивницький: ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307с.

5. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях) : навч. посібник. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. 221 с. (Серія «Бізнес. Економіка.

6. Журавка О.С., Бухтіарова А.Г., Пахненко О.М. Страхування: навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.

7. Брязкало А.Є., Гладчук О.М. Кучерівська С.С. Страхування: практикум укл. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т, 2020. 152с.

8. Олійник О.В., Г.О. Страхування: навч. посібн. Харків: ХНАУ, 2020. 252 с.

9. Сосновська О.О. Страхування: навчальний посібник. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.

ІІ. Наукові праці

Праці автора силабуса:

10. O. Stashchuk, M. Kulynych, S. Tesliuk, M. Kupyra, V. Dorosh, N. Vahnovska (2023). Intelligent financial technologies: convergence, management, synergism and total vectors of influence. Journal of Namibian Studies: History. Politics. Culture. Vol.3 Pp. 1085–1108. DOI: https://doi.org/10.59670/jns.v34i.1193.

11. Купира М.І. Шейко Ю.О. Особливості концентрації страхового ринку України. ІНТЕЛЕКТ XXI. Науково-економічний журнал. № 2. Херсон, 2020. С 94-98 DOI: https://doi.org/10.32782/2415-8801/2020-2.18

12. Купира М.І. Модернізація системи соціального захисту: фінансовий аспект. The XVIII International Scientific and Practical Conference «Advancing in research, practice and education», May 10 – 13, 2022, Florence, Italy. 677 p. P. 155-157. https://isg-konf.com/uk/advancing-in-research-practice-and-education-two/

Праці інших авторів:

13. Ширінян А. А., Татаріна Т. В. Економічна характеристика страхового ринку в Україні на сучасному етапі розвитку. Економіка та суспільство. 2024. Вип. 68. С. 106-117. https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4866

14. Карнаушенко А. С. Інвестиційне страхування життя в Україні: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. 2024. Вип. 20. С. 126-134. URL: https://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/view/521?utm_source=chatgpt.com

15. Іжевський П. Г., Крушинська А. В. Добровільне медичне страхування як інструмент соціальної стабільності в умовах війни. Сталий розвиток економіки. 2025. № 3 (54). С. 440-447. URL: https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/1369

16. Другова В. Т. Інноваційні підходи до страхового менеджменту в умовах цифрової трансформації. Економіка та суспільство. 2024. Вип. 66. С. 512-517. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4643

17. Богріновцева Л. М., Бондарук О. С., Ключка О. В. Шляхи протидії страховому шахрайству в сучасних умовах розвитку. Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій. 2024. Т. 1, № 13. С. 107-117. URL: https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/255

III. Інформаційні ресурси

18. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів. URL: https://mof.gov.ua/uk/.

19. Офіційний сайт Національного банку України. URL: https://bank.gov.ua/.

20. Статистика страхового ринку України. URL: https://forinsurer.com/stat.

21. Національний банк України. Страхування : офіційний вебресурс. URL: https://bank.gov.ua/ua/supervision/regulation-nonbank-fs-market/insurance?utm_source=chatgpt.com

22. Про страхування : Закон України від 18.11.2021 № 1909-IX. Законодавство України / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20.

23. Моторне (транспортне) страхове бюро України : офіційний вебсайт. URL: https://mtsbu.ua/?utm_source=chatgpt.com

24. Ліга страхових організацій України : офіційний вебсайт. URL: https://uainsur.com/?utm_source=chatgpt.com